

ERDÉSZETI RENDELETEK TÁRA.

KORRENDELET

Valamennyi törvényhatóságnak.

19384/1904. földmiv. min. A vizi-rigóra (*Cinclus cinclus*, vagy *Cinclus aquaticus*) vonatkozólag megejtett gyomorvizsgálatok útján a vizi-rigó kétségtelen hasznossága állapotattván meg, az 1894. évi XII. t. cz. 57. és 58. §-a alapján, a mezőgazdaságra hasznos állatok védelme érdekében 24655/VII/1-1901. F. M. szám alatt kiadott körrendeletnek hatályát a vizi-rigóra (halász-rigó, vizi-serege, vizi-seregély) is kiterjesztem s *annak feltétlen védelemben részesítését elrendelem.*

Egyuttal felhivom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletem közhírré tétele és végrehajtása iránt haladéktalanul intézkedjék.
Budapest, 1904. évi július hó 12-én.

A miniszter helyett:

Makfalvy
államtitkár.

KÖRRENDELET

Valamennyi közigazgatási erdészeti bizottságnak.

61526/I/2. szám. Miután az idei tartós szárazság által veszélyeztetett állattenyésztési érdekek szempontjából szükségesnek mutatkozik, hogy az ország legnagyobb részében beállott takarmányhiány a megengedhetőség határáig az erdők termékeiből is pótolhassék, a folyó évi 60599/I/3-b. szám alatt kiadott körrendeletem kapcsán és annak kiegészítéséül felhatalmazom a bizottságot, hogy a törvényhatóság területén levő összes, tehát nemcsak az állami kezelés alatt álló erdők birtokosainak ez iránt előterjesztett kérelmére, a kir. erdőfelügyelő szakvéleményének meghallgatása után mindenütt, a hol ezáltal az erdők fenntartása és okszerű kezelése veszélyeztetve nincsen, az idei szárazság tartamára a következő rendkívüli használatokat elnöki uton késedelem nélkül engedélyezze:

1. Mindazon erdei tisztások, melyek ezideig még beerdősítve nem lettek, de az érvényben levő üzemtervek szerint a folyó évben beerdősítésre előirattak, a folyó évben még kaszálhatók,

illetve legeltethetők és beerdősítésük a jövő 1905. évre elhalasztható.

2. A már beerdősített tisztások és vágásterületek idei fütermésének takarmányi célokra való felhasználása a birtokosoknak oly kikötéssel engedélyezhető, hogy a füszedés csak sarlóval s akként gyakorolható, hogy a csemeték meg ne sértsenek.

3. Ott, a hol a lombtakarmány szedése ezideig is szokásban volt és a hol a birtokosok elegendő biztosítékot nyújtanak arra nézve, hogy a takarmány gyűjtésére adott engedéllyel visszaélni nem fognak, a birtokosok felhatalmazhatók arra, hogy az előzetesen meghatározandó helyeken és mennyiségben lombtakarmányt termeljenek.

A lombtakarmány termelése azonban csak igen jó vagy teljes zárattal bíró olyan helyeken engedhető meg, hol a megritkított erdőknek két éven belül való záródása bizton remélhető, a csucshajtások azonban itt is feltétlenül megkimérendők.

Oly helyeken, hol értékesebb fánemek közé kevésbé értékes és lombtakarmány előállítására alkalmas fák vegyültek (péld. a fenyvesek közt előforduló kecskefűz) ezek levághatók és lombtakarmány szedésre egészben felhasználhatók.

4. Felhatalmazhatók továbbá az erdőbirtokosok úgy az előtilalom alatt álló összes, mint az utótilalom alatt álló mindazon vágásterületek legeltetésére, melyek a marha szája alól már kinőttek s illetve melyekben a marha már nem okozhat olyan károkat, hogy ezek miatt az erdő záródásának elmaradásától tartani lehetne.

5. Épügy legeltetés alá bocsájthatók azok a begyomosodott régi vágásterületek, melyeknek beerdősítése vagy természetes uton való felujtása sikerrel nem járt s melyek ennél fogva egész kiterjedésükben ugysis újból mesterséges uton beerdősítendőek lesznek.

Az ezen felhatalmazás alapján elnöki uton megadott engedélyről az érdekelt erdőbirtokosok, valamint a kir. erdőfelügyelőség és az állami kezelés alatt álló erdőterületekre vonatkozólag a m. kir. állami erdőhivatal sürgősen értesítendőek.

A megtett intézkedések a bizottság legközelebbi ülésén szabályszerűen letárgyalandók s a hozott határozatok utólagos jóváhagyás végett hozzám felterjesztendőek.

Végül értesitem a közigazgatási erdészeti bizottságot, hogy jelen rendeletemet a kir. erdőfelügyelőségekkel és a m. kir. állami erdőhivatalokkal egyidejűleg közöltem.

Budapest, 1904. évi június hó 25-én.

A miniszter megbízásából:

Rapaics

miniszteri tanácsos.

JEGYZŐKÖNYV

a m. kir. földmivelésügyi miniszterium szolgálati ügyköréhez tartozó állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyező alap intéző bizottságának Budapesten 1904. év június hó 28-án tartott rendes évnegyedes gyűléséről.

Jelen voltak: Horváth Sándor miniszteri tanácsos elnök, Törzs Kálmán főerdőtanácsos előadó, Tomcsányi Gyula, Havas József erdőigazgatók, Simensky Kálmán, Rochlitz Dezső erdőfelügyelők és Kócsy János erdőtanácsos bizottsági tagok, Térfi Béla főerdész jegyzőkönyvvezető.

Elnök üdvözli a megjelent tagokat s az ülést határozatképesnek nyilvánítván, azt megnyitja és megemlíti, hogy Laitner Elek m. kir. erdőigazgató, bizottsági tag elmaradását kimentette.

I. A jegyző felolvassa a miniszteri házi pénztár által kiállított s az alapnak a múlt évnegyed végén mutatkozott pénztári álladékaról szóló kimutatást, mely szerint van:

I. Kötvényekben:

a) a magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban elhelyezett 4 ⁰ / ₀ -os koronajáradékkötvény	150000 K. — fill.
b) a magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban a 33836. sz. betétkönyvben elhelyezett takarékbetét	21663 K. 92 fill.

II. Készpénzben:

a miniszteri házi pénztárban	1082 K. 38 fill.
Összesen	172746 K. 30 fill.

Budapest, 1904. évi márczius hó 31-én. Vibliczhauser Károly ellenőr s. k., Petzrik János pénztáros s. k. (P. H.)

Ebből az összegből esik:

I. Alaptőkére:

a) értékpapir	106000 K. — fill.
b) takarékbetét	577 K. 16 fill.
c) készpénz	— K. — fill. 106577 K. 16 fill.

II. Folyó kezelésre:

a) értékpapir	44000 K. — fill.
b) takarékbetét	21086 K. 76 fill.
c) készpénz	1082 K. 38 fill. 66169 K. 14 fill.
Összesen	172746 K. 30 fill.

A folyó kezelésnél kimutatott 66169 K. 14 fillérből esik:

a) az 1903/904. tanévre engedélyezett segélyekre	12820 K. — fill.
b) az 1904/905. tanévben kiosztható segélyekre	40600 K. — fill.
c) az 1904. évi tiszta jövedelemre	12749 K. 14 fill.

Budapest, 1904. évi márczius hó 31-én. A miniszteri számvevőség erdészeti csoportja. Huttya s. k.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi.

II. Előadó bemutatja és felolvassa az alap 1903. évre vonatkozó s a miniszteri számvevőség erdészeti csoportja által összeállított és felülvizsgált zárószámadásának megvizsgálására kiküldött bizottság jelentését, a mint következik:

„Tekintetes Bizottság! Alulírottak megbízásuk értelmében megvizsgálván az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyező alap 1903. évi zárószámadását, azt minden részletében helyesnek találtuk s ennél fogva számadók részére — a szokásos fentartással — a felmentvény megadását javasoljuk. Együttal van szerencsénk a zárószámadás főbb eredményeit magában foglaló zárószámadási összeállítást azzal a kéréssel ide csatolni, hogy az 1904/1905-iki tanévben segélyezésre fordítható összegképen a zárószámadásban kimutatott 40600 koronát méltóztatásuk megállapítani. Budapest, 1904. évi június hó 27-én. Törzs Kálmán s. k., Nagy Károly s. k., Lászlófy Gábor s. k.

A bizottság a jelentést tudomásul veszi, a zárószámadást egész terjedelmében a jelen ülés jegyzőkönyvébe felvéteti és megbizsa az előadót, hogy a zárószámadást a vonatkozó felmentvények elkészítése végett a miniszteri számvevőség erdészeti csoportjának azzal adja át, hogy miután az alap pénzkezelői ezen minőségükben közvetlenül az intéző bizottság rendelkezése alatt állanak, a részükre szóló felmentést a bizottságnak 1902. évi márczius hó 18-án tartott ülésében hozott és a miniszteri számvevőséggel 36356/902. szám alatt közölt határozata értelmében kézbesítés végett a bizottságnak küldje meg.

„Az állami erdőtiszték gyermekeinek nevelését segélyező alap 1903. évi zárószámadása.“ Felelős számadók: Huttya Pál m. kir. erdőszámtiszt s. k., az alap ellenőre, Gurányi István m. kir. főerdész s. k., az alap pénztárosa.

Felülvizsgáltatott és a főkönyv s napló adataival megegyezőnek találtatott. A m. kir. földművelésügyi miniszter számvevőség erdészeti csoportja. — Budapest, 1904. évi márczius hó 18-án. — Nagy s. k., Arányi s. k.

Az alap állandéka az 1903. év végével lezárt számadás szerint:

I. Értékpapirokban:

A magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban elhelyezett
150000 K. névértékű 4%-os koronajáradékkötvény... 150000 K. — fill.

II. Késpénzben:

1. A magyar leszámítoló- és pénzváltóbankban a 33836. sz. betétkönyv szerint... ..	21063 K. 92 fill.	
2. Az erdészeti házi pénztárban ...	213 K. 24 fill.	21277 K. 16 fill.
	Összesen ...	171277 K. 16 fill.

Ezen összegből esik:

I. Az alaptőkére:

a) értékpapír	--- --- --- --- ---	106000 K. — fill.	
b) takarékbetét	--- --- --- --- ---	277 K. 16 fill.	
c) készpénz	--- --- --- --- ---	— K. — fill.	106277 K. 16 fill.

II. Folyó kezelésre:

a) értékpapír	--- --- --- --- ---	44000 K. — fill.	
b) takarékbetét	--- --- --- --- ---	20786 K. 76 fill.	
c) készpénz	--- --- --- --- ---	213 K. 24 fill.	65000 K. — fill.
		Összesen	171277 K. 16 fill.

A folyó kezelésnél kimutatott 65000 K.-ból pedig esik:

a) az 1903/1904. tanévre engedélyezett segélyekre	--- ---	24400 K. — fill.
b) az 1904/1905. tanévben kiosztható segélyekre	--- ---	40600 K. — fill.
	Osszesen	65000 K. — fill.

ZÁRSZÁMADÁS.

Folyó szám	T á r g y	Készpénz		Takarékbetét		Értékpapír		Összesen		Főkönyv-lap tételszám
		Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	
		<i>I. Folyó kezelés.</i>								
<i>a) Bevétel:</i>										
1	Az 1902. évi maradvány ...	3113	05	17466	95	42000	—	62580	—	65/1
2	Járulék és adományokból ...	44442	49	—	—	—	—	44442	49	66
3	Kamatokból ...	6462	40	—	—	—	—	6462	40	68
4	Visszavett takarékbetétek ...	43439	84	—	—	—	—	43439	84	69
5	Takarékpénztárba helyezett tőkék ...	—	—	45562	40	—	—	45562	40	70
6	Beszertett értékpapírok ...	—	—	—	—	14400	—	14400	—	71
7	Az alaptőkéhez csatolt értékpapírokért kapott takarékbetétek ...	—	—	12400	—	—	—	12400	—	72
8	Készpénzben visszafizetett segélyek ...	20	—	—	—	—	—	20	—	73
9	Az alaptőkéhez átvett takarékbetét ...	—	—	28	80	—	—	28	80	74/1
10	Átfutó bevétel ...	30	—	—	—	—	—	30	—	77
	Összes bevétel ...	97507	78	75458	15	56400	—	229365	93	—
<i>b) Kiadás:</i>										
1	Segélydíjakra ...	37160	—	—	—	—	—	37160	—	79
2	Visszafizetett takarékbetétek ...	—	—	43439	84	—	—	43439	84	81
3	Takarékpénztárba helyezett összegek ...	45562	40	—	—	—	—	45562	40	82
4	Az alaptőkéhez csatolt összegek: <i>a)</i> megszüntetett 1902/903. évi segélydíjak	—	—	1040	—	—	—	1040	—	83
	<i>b)</i> az 1903. évre tiszta jövedelem $\frac{1}{5}$ része ...	—	—	10191	55	—	—	10191	55	83
5	Az alaptőkéhez megfelelő takarékbetétek ellenében csatolt értékpapírok ...	—	—	—	—	12400	—	12400	—	84
6	Értékpapírok beszerzése ...	14400	—	—	—	—	—	14400	—	85
7	Az értékpapírok beszerzésénél a névértéken felül fizetett összeg ...	28	80	—	—	—	—	28	80	86
8	Különféle kiadások ...	113	34	—	—	—	—	113	34	87
9	Átfutó kiadások ...	30	—	—	—	—	—	30	—	88
	Összes kiadás ...	97294	54	54671	39	12400	—	164365	93	—
Összehasonlítás (folyó kezelés):										
1	A bevételek összege ...	97507	78	75458	15	56400	—	229365	93	—
2	A kiadások „ ...	97294	54	54671	39	12400	—	164365	93	—
	Maradvány a folyó kezelésnél 1903. év végén ...	213	24	20786	76	44000	—	65000	—	—

Folyó szám	T á r g y	Kész- pénz		Takarék- betétek		Érték- papir		Összesen		Főkönyv- lap tételszám
		Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	Kor.	f.	
<i>II. Alaptőke.</i>										
<i>a) Bevétel.</i>										
1	Maradvány az 1902. évről...	—	—	1474	41	93600	—	95074	41	63/1
2	Basa Lajos volt m. kir. erdész Károlyfiának 1902/903. évre segély megszüntetettvén, az alaptőkéhez csatoltatik ...	—	—	200	—	—	—	200	—	63/2
3	Chrenóczy Nagy Antal által készpénzben visszafizetett egy havi segélyrészlet az az alaptőkéhez csatoltatik	—	—	20	—	—	—	20	—	63/3
4	Az 1902/903 évre engedélye- zett, de fel nem vett segé- lyek az alaptőkéhez csatol- tattak, u. m.:	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	1. Brestyanszky Endre segély	—	—	400	—	—	—	400	—	63/4
	2. Chrenóczy Nagy Antal „	—	—	180	—	—	—	180	—	—
	3. Fenyves Lajos segély...	—	—	200	—	—	—	200	—	—
	4. Gerő Ferencz „	—	—	40	—	—	—	40	—	—
5	Az 1903. évi tiszta jövedelem ¹ / ₅ része	—	—	10191	55	—	—	10191	55	63/5
6	Az alaptőkéből kiadott takarék- betétek ellenében kapott értékpapírok	—	—	—	—	12400	—	12400	—	63/6
	Összes bevétel	—	—	12705	96	106000	—	118705	96	—
<i>b) Kiadás.</i>										
1	Az alaptőkéhez csatolt érték- papir ellenében kiadott takarék- betét	—	—	12400	—	—	—	12400	—	—
2	Az értékpapírok vásárlásához a folyó kezeléshez átvett összeg	—	—	28	80	—	—	28	80	—
	Összes kiadás	—	—	12428	80	—	—	12428	80	—
Összehasonlítás (alaptőke):										
	1. Összes bevétel	—	—	12705	96	106000	—	118705	96	—
	2. „ kiadás	—	—	12428	80	—	—	12428	80	—
	Maradvány az alaptőkénél 1903. év végén	—	—	277	16	106000	—	106277	16	—
<i>Sommázat.</i>										
	I. A folyó kezelés maradványa	213	24	20786	76	44000	—	65000	—	—
	II. Az alaptőke maradványa	—	—	277	16	106000	—	106277	16	—
	Összesen	213	24	21063	92	150000	—	171277	16	—

Folyó szám	T á r g y	Egyenkint		Összesen		Főkönyvlap tételszám
		K.	f.	K.	f.	
	<i>III. Segélydíjak nyilvántartása.</i>					
	<i>a) az 1902/903. tanévre engedélyezett segélyek:</i>					
1	Maradvány (hátralék) 1902. év végén ...	—	—	23580	—	79
2	Kiadás 1903. évi június hó végéig ...	22560	—	—	—	—
3	Az alaptőkéhez csatoltatott ...	1020	—	23580	—	—
	Marad 1903. év végén ...	—	—	—	—	—
	<i>b) az 1903/904. tanévre engedélyezett segélyek:</i>					
	Előírás:					
1	A 74071/1903. számú rendelet alapján engedélyezett ...	—	—	39000	—	—
	Kiadás:					
2	Segélydíjakra kifizetett 1903. év (szept.—decz.) végéig ...	—	—	14600	—	—
	Hátralék 1903. év végén ...	—	—	24400	—	—
	<i>IV. Az 1903. évi tiszta jövedelem és az azt terhelő kiadás.</i>					
	Bevétel:					
1	Járlékok és adományokból ...	44442	49	—	—	—
2	Kamatokból ...	6462	40	50904	89	—
	Összes bevétel ...	—	—	50904	89	—
3	Levonva a 87. lap szerinti kiadást ...	—	—	113	34	—
	Tiszta jövedelem 1903. évben ...	—	—	50791	55	—
	Ezen 50791 K. 55 fillérből esik:					
	<i>a) az alaptőkét illető 1/5 rész: 50791·55 K. — 40600 K. ...</i>	10191	55	50791	56	—
	<i>b) az 1904/905. tanévre segélyképen kiosztható lesz ...</i>	40600	—			

Folyó szám	T á r g y	Érték- papir név- értéke		Be- szerzési ára		Külön- bőzet	
		K.	f.	K.	f.	K.	f.
		<i>V. Az értékpapírok beszerzési ára és név- érték közötti különbözet nyilvántartása.</i>					
<i>a) Bevétel :</i>							
1	Az 1903. évben beszereztetett 24500 K. n. é. kötvény	24500	—	23158	74	1341	26
2	Az 1903. évben beszereztetett 5500 K. n. é. kötvény	5500	—	5217	96	282	04
3	Az 1898. évben beszereztetett 20000 K. n. é. kötvény és 10000 frt. n. é. regále- kötvény	40000	—	40126	66	—	126 66
4	Az 1900. évben beszereztetett 40000 K. n. é. kötvény	40000	—	36422	22	3577	78
5	Az 1902. évben beszereztetett 25000 K. n. é. kötvény	25000	—	23881	27	1118	75
6	Az 1902. évben a 3 t. a. 10000 frtos, 20000 k. n. é. regálekötvény 20600 K. n. é. koronajáradékkötvénynyé konver- táltatott 20600 — 20000	600	—	—	—	600	—
7	Az 1903. évben beszereztetett 14400 K. n. é. koronajáradékkötvény	14400	—	14428	80	—	28 80
Összesen		150000	—	143235	63	6764	37
<i>b) Kiadás :</i>							
1	Az alaptőkéhez csatoltatott 1894. évben	15100	—	14280	36	819	64
2	" " " 1895. "	8100	—	7653	84	446	16
3	" " " 1896. "	6800	—	6442	50	357	50
4	" " " 1898. "	10000	—	10031	66	—	31 66
5	" " " 1899. "	16000	—	16050	66	—	50 66
6	" " " 1900. "	14000	—	14044	34	—	44 34
7	" " " 1901. "	10000	—	9105	55	894	45
8	" " " 1902. "	13600	—	12523	24	1076	76
9	" " " 1903. "	12400	—	11418	24	981	76
10	Folyó kezelésben maradt az 1900. évi be- szerzésből	44000	—	41685	24	2314	76
Összesen		150000	—	143235	63	6764	37

III. Előadó bemutatja özv. Balás Pálné kérvényét, melyben az erdészeti akadémián ösztöndíjat nyert Emil fia részére kiutalt segélynek Dezső fiára való átruházását kérelmezi.

A bizottság tekintettel arra, hogy a kérelmező annak idején Dezső fia részére is kért segélyt, s hogy a tanulmányi előmenetel tekintetében ez a fia is megfelelt a kikötött feltételeknek s akkor segélyben csak azért nem volt szintén részesíthető, mert Balás Pálnénak csak három ellátatlan gyermeke lévén, ezek közül kettő egyszerre nem volt segélyezhető; az átruházás iránt most előterjesztett kérelmét teljesíthetőnek találván, az ösztöndíj adományozás folytán Balás Emiltől visszatartott két havi segélyrészletnek (80 kor.) Balás Dezső nevére kiállítandó nyugták alapján való kifizetését elrendeli.

IV. Előadó bemutatja a magyar kir. kincstári jogügyi igazgatóságnak megkeresésre adott véleményes jelentését, mely szerint valamely szülőnek az a ténye, hogy az állami erdőtisztek gyermekeinek nevelését segélyző alapból gyermekének adományozott segély esedékes részleteit akkor is felveszi, ha gyermeke a nyugtában megjelölt tanintézetet nem látogatja, a büntető törvénykönyv 379. §-ába ütköző család vétségét, illetve büntetést képezi, a szerint, amint a család által okozott kár 100 koronát el nem ér, illetve meghalad.

A bizottság a jogügyi igazgatóság véleményes jelentését tudomásul veszi. Miután pedig a jelen iskolai év folyamán több oldalról felmerült az a panasz, hogy a nyugtáknak a tanintézet igazgatósága részéről az iskola látogatását igazoló záradékkal való ellátása főként a vidéken lakó szülőknek sok esetben a segélyrészleteknek kellő időben való fevévelét gátolja s általában rendkívül sok utánjárást igényel, a bizottság ennek a rendelkezésnek további fentartásától eltekinteni óhajt; az esetleges visszaélések kikerülése végett azonban — támaszkodva a jogügyi igazgatóságnak ez okból kikért fenti véleményére — már a segély adományozásakor eleve figyelmeztetni kívánja a szülőket, hogy a segélyrészleteknek valótlán adatokat tartalmazó nyugták alapján való felvétele a büntetőtörvénybe ütköző cselekményt képez.

Több tárgy nem lévén, a jegyzőkönyv lezárattott és aláíratott.

Kmf.

Törzs Kálmán s. k.,
előadó.

Térfi Béla s. k.,
jegyzőkönyvvezető.

Horváth s. k.,
min. tanácsos, elnök.

A baromfijárványok rendkívüli nagy károkat okoznak minden gazdának a nélkül, hogy ezek ellen védekezni tudna. Ugy a védekezést, mint a gyógykezelés módját szakszerűen tárgyalja Parthay Géának „**Szárnyasaink**” című lapja. Mutatványszámokat szívesen küld a kiadóhivatal Budapesten, Rottenbiller-utca 30. szám.

Erőt, kitartást és nagy teljesítőképeséget fejtenek ki turisták, biciklisták és lovasok, ha tagjaikat Kwizda-féle „kigyó védjegy”-ű fluiddal munka előtt és után rendszeresen bedörzsölik. Ezen bevált kitűnő erősítő bedörzsölő szer megakadályozza az izmok kifáradását és pelyhűdtségét és a testet ismét nagy teljesítőképeségűvé teszi. Kwizda fluidjának turisták, biciklisták és lovasok felszerelésében nem szabadna hiányozni.